

బాల్లకల యూపీ సీఎం ఆదిత్యనాథ్ రూ.2 లక్షల పోషాన పరిహారం ప్రకటించారు. ఈ ఘటనపై విచారణకు ఆదేశించారు. ఈ ఘటనపై ప్రధాని మోదీ తీవ్ర విచారం వ్యక్తం చేశారు. ప్రధానమంత్రి నహాయ్ నిధి కింద మృత్యు కుటుంబాలకు రూ.2 లక్షల పోషాన, వ్యవసాయ కరువులకు రూ.50 వేల పోషాన స్కాం అందజేసామన్నారు.

రోడ్డు లేని పల్లెలకు రాచబాట

విశాఖపట్నం జిల్లా చింతపల్లి మండలంలో 220 మంది జనాభా నివాసం ఉండే పశువులబండ గ్రామానికి వెళ్లడానికి నిన్నటి వరకు సరైన రోడ్డు సౌకర్యం లేదు. అదే దారిలో మరో మూడు గ్రామాలది ఇదే పరిస్థితి. రెండు నెలల క్రితమే ప్రభుత్వం రూ.2.12 కోట్లు ఖర్చు చేసి 5.87 కిలోమీటర్ల పొడవున అదే మండలంలోని పెరుకుపాకాల రోడ్డు నుంచి నాలుగు ఊర్లకు కొత్తగా తారు రోడ్డును నిర్మించింది. 857 మంది జనాభా ఉండే బైలుకింజంగి, 259 మంది జనాభా ఉండే సత్తవరం, 44 మంది నివాసం ఉండే గుర్రగూడెం గ్రామాలకు పర్వతాలంలో ఎటువంటి ఆటంకం లేకుండా వెళ్లేందుకు కొత్తగా రోడ్డు సదుపాయం అందుబాటులోకి వచ్చింది. కొండలు, పచ్చని చెట్లు, పొలాల మధ్య కొత్తగా నిర్మించిన ఆ తారు రోడ్లే ఇది.

విశాఖపట్నం జిల్లా చింతపల్లి మండలం లో నాలుగు గ్రామాలకు కొత్తగా రోడ్డు సదుపాయం కల్పించేందుకు రూ. 2.12 కోట్ల రూపాయలు తో వేసిన తారు రోడ్డు

గ్రామీణ రోడ్లకు వివిధా నిధులు విడుదల చేసిన సీఎం వైఎస్ జగన్

- గత ఆర్థిక సంవత్సరం 616 గ్రామాలకు 1,550.8 కి.మీ పొడవున కొత్తగా రోడ్డు
- ఈ ఆర్థిక ఏడాది తొలి రెండు నెలల్లోనే 52 గ్రామాలకు 266.91 కి.మీ. రోడ్ల నిర్మాణం
- నిర్మాణ దశలో 5,042 కి.మీ. రహదారులు
- ఇవి పూర్తయితే మరో 1,376 గ్రామాలకు కొత్తగా రోడ్డు
- కరోనా విపత్తులోనూ గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో వేగంగా అభివృద్ధి పనులు
- ఆర్ అండ్ బీ, పంచాయతీరాజ్ శాఖల కృషితో గ్రామాల్లో రోడ్లకు మహర్షజ

సాక్షి, అమరావతి: రాష్ట్రంలో సరైవేమంతో పాటి అభివృద్ధి సమాంతరంగా పరుగులు పెడుతోంది. ఇప్పటి వరకు మంచి రోడ్డు వసతి కూడా లేని వందల గ్రామాలకు ముఖ్యమంత్రి వైఎస్

నిర్మాణంలో ఉన్నవి పూర్తయితే మరో 1,376 గ్రామాలకు కూడా.. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 500 లోపు జనాభా నివాసం ఉండే చిన్న గ్రామాలు పర్వతాలలో ఉపయోగపడే స్థాయిలో రోడ్డు సదుపాయానికి నోచుకోలేదు. చిన్నపి పెద్దవి కలిపి రాష్ట్రంలో 18 వేలకు పైగా గ్రామాలుండగా, అందులో రెండు వేల వరకు గ్రామాలకు ఇలాంటి పరిస్థితి నెలకొని ఉన్నట్లు అధికార వర్గాలు చెబ్బాయి. శ్రీకాళం, చిత్తూరు, విశాఖపట్నం జిల్లాల్లో ఇలాంటి గ్రామాల సంఖ్య ఎక్కువగా ఉన్నట్లు అధికార వర్గాలు వెల్లడించాయి. గత ఆర్థిక

జగన్మోహన్రెడ్డి ప్రభుత్వం ఇప్పుడు కొత్తగా రహదారులను అందుబాటులోకి తీసుకొచ్చింది. గత ఆర్థిక సంవత్సరం 616 గ్రామాలకు కొత్తగా రోడ్డు సదుపాయం కల్పిస్తే.. ఈ ఆర్థిక ఏడాది ఏప్రిల్, మే నెలల్లోనే మరో 52 గ్రామాలకు కొత్తగా రోడ్డు అందుబాటులోకి వచ్చింది. గత ఆర్థిక ఏడాదిలో దాదాపు నగం రోజులు లాక్డౌన్, తీవ్ర కరోనా భయంకరతనే నెలకొని ఉన్నప్పటికీ.. పంచాయతీరాజ్ ఇంజనీరింగ్ విభాగం ఆదర్శంలో రూ.648.97 కోట్లతో 1,550.81 కిలోమీటర్ల పొడవున కొత్తగా గ్రామీణ తారు రోడ్ల నిర్మాణాన్ని ప్రభుత్వం పూర్తి చేసింది. ప్రస్తుత ఆర్థిక ఏడాదిలోనూ ఏప్రిల్, మే నెలల్లో కరోనా సెకండ్ వేవ్ ప్రభావమే ఉంది. అయినా ఈ రెండు

నెలల్లోనూ 127.28 కోట్ల ఖర్చుతో 266.91 కిలోమీటర్ల పొడవున కొత్తగా గ్రామీణ తారు రోడ్ల నిర్మాణం పూర్తి చేసింది. గ్రామానికి, మరో గ్రామానికి మధ్య చిన్నపాటి గ్రామీణ లింకు రోడ్లను పంచాయతీరాజ్ శాఖ ఆదర్శంలో నిర్మాణం చేపడుతుండగా, పెద్ద పెద్ద రహదారుల ను రోడ్డు, భవనాల శాఖ నిర్వహిస్తోంది. ప్రస్తుతం పేర్కొన్నవన్నీ కేవలం పంచాయతీరాజ్ శాఖ ఇంజనీరింగ్ ఆదర్శంలో నిర్మాణం జరిగినవి మాత్రమే. గ్రామీణ తారు రోడ్ల నిర్మాణ పనులు మునుపే నెలల్లోనూ ఏప్రిల్, మే నెలల్లో కరోనా సెకండ్ వేవ్ ప్రభావమే ఉంది. అయినా ఈ రెండు

లక్ష్యాలు పెట్టుకొని పనిచేస్తున్నాం..

ఇప్పటిదాకా రోడ్డు సదుపాయం లేని గ్రామాలకు ప్రభుత్వం కొత్తగా రోడ్లను మంజూరు చేసింది. వాటిని పూర్తి చేయడానికి ఎప్పటికప్పుడు లక్ష్యాలను నిర్దేశించుకొని పనులు చేపడుతున్నాం. కరోనా ఇబ్బందులు ఉన్నప్పటికీ గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో రోడ్డు నిర్మాణ పనులను యధావిధానం కొనసాగిస్తున్నాం. రోడ్డు నిర్మాణాలతో గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో పలువురు పేదలకు పనులు దొరుకుతున్నాయి.

- సుబ్బారెడ్డి, ఈఎస్సీ, పంచాయతీరాజ్ ఇంజనీరింగ్ విభాగం

నుంచి పామురాయి గ్రామానికి నాలుగున్నర కిలోమీటర్ల పొడవున ప్రభుత్వం కొత్తగా రోడ్డును మంజూరు చేసింది. ఈ రోడ్డు నిర్మాణానికి ఈ ఏడాది మార్చిలో అధికారులు సంబంధిత కాలెక్టరేట్లో ఒప్పందం చేసుకోగా, కేవలం రెండు నెలల వ్యవధిలో ఆ రోడ్డు నిర్మాణాన్ని పూర్తి చేశారు. 2012, 2013 సంవత్సరాల్లో మంజూరు చేసిన పలు రోడ్లను అప్పటి ప్రభుత్వాలు నిర్మాణం పూర్తి చేయలేని పరిస్థితి ఉండగా, అలాంటి రోడ్లను సైకల అన్ని రకాల ఆర్థికతలను అధిగమించి పూర్తి చేసిన ఉదంతాలు ఉన్నాయని అధికారులు తెలిపారు.

అందమైన పార్కులుగా డంపింగ్ యార్డులు అందుబాటులోకి రానున్న 900 ఎకరాలు

- బయో మైనింగ్తో వ్యర్థాల తొలగింపు
- ఆ భూముల్లో పార్కులు, ట్రేడ్‌షోప్స్ ప్లాంట్ల నిర్మాణం
- పురపాలక శాఖ కార్యాచరణ

సాక్షి, అమరావతి: నగరాలు, పట్టణాల్లో దుర్గంధ భరితంగా మారిన డంపింగ్ యార్డులు త్వరలో కనుమరుగై కానున్నాయి. వాటి స్థానంలో ఆహ్లాదాన్ని పంచే అందమైన పార్కులు దర్శనమివ్వనున్నాయి. కొన్నిచోట్ల ట్రేడ్‌షోప్స్ ప్లాంట్ల కూడా ఏర్పడునున్నాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రతిష్టాత్మకంగా చేపడుతున్న 'క్లీన్ ఏపీ' కార్యక్రమం ఈ అదృశ్యాన్ని సాకారం చేయబోతోంది. అందుకోసం 123 పట్టణాల్లో ఎకంగా 900 ఎకరాలను ఏడాదిలో అందుబాటులోకి తీసుకొచ్చేలా ప్రభుత్వం బయో మైనింగ్ ప్రక్రియ చేపట్టింది. బయో మైనింగ్ అంటే.. రాష్ట్రంలోని నగరపాలక సంస్థలు, పట్టణాల్లో ఉన్న డంపింగ్ యార్డుల్లో ఏళ్ల తరబడి వ్యర్థాలు గుట్టలుగా పేరుకుపోయాయి. వాటినుంచి వెలువడే వాయువులతో ప్రజలు అనారోగ్యం బారినపడుతున్నారు. ఈ సమస్యకు పరిష్కారంగా డంపింగ్ యార్డుల్లో ఉన్న వ్యర్థాలను శాస్త్రీయ విధానంలో తొలగించేలా బయో మైనింగ్ ప్రక్రియను ప్రభుత్వం చేపడుతోంది. ఈ పనుల కోసం దిండు, అడ్డం పోయిస్తున్నారు. కాంట్రాక్ట్ దక్కించుకున్న సంస్థలు ప్రత్యేక యంత్రాలతో వ్యర్థాలను తొలగించి గ్రేడింగ్ చేస్తాయి. వ్యర్థాల్లోని మట్టిని తేనెరమైన చోట్ల భూమి కండ్లపనిలో చేయడానికి విక్రయిస్తారు. వ్యర్థాల్లోని పేపర్లు, ప్లాస్టిక్‌ను సిమెంట్ ప్లాంట్‌ల్లో ఉపయోగించే ఏపీ లేవని నిర్ధారణక బయో మైనింగ్ ప్రక్రియ పూర్తి గుంతలు పూర్తయి, రోడ్ల నిర్మాణానికి

అందుబాటులోకి 900 ఎకరాలు బయో మైనింగ్ కోసం రాష్ట్రంలో 123 నగరాలు, పట్టణాల్లోని డంపింగ్ యార్డుల్లో వ్యర్థాల పరిమళాన్ని నిర్మించేందుకు పరిమాణ గణన (క్వాంటిటీమెంట్) చేశారు. లక్ష కంటే ఎక్కువ జనాభా ఉన్న 32 పట్టణాల్లో 85 లక్షల టన్నుల వ్యర్థాలు, ఇతర వాటిలో 35 లక్షల టన్నుల వ్యర్థాలు ఉన్నట్లు అంచనా వేసారు. ఆ వ్యర్థాలను బయో మైనింగ్ చేసి తొలగించడం ద్వారా రాష్ట్రంలో దాదాపు 900 ఎకరాలు అందుబాటులోకి వస్తుందని పురపాలక శాఖ అంచనా వేసింది. ఈ భూములను నడ్డినియోగరీకేంద్రం పురపాలక ప్రణాళిక రూపొందించింది. జనావాసాలు ఉన్న ప్రాంతాల్లోని డంపింగ్ యార్డు స్థలాల్లో పార్కులు నిర్మించాలని నిర్ణయించింది. విజయవాడలోని సింగ్‌నగర్ ప్రాంతంలో 15 ఎకరాల్లో దాదాపు రూ.20 కోట్లతో పార్కు నిర్మాణం చేపట్టారు. ఇతర మునిసిపాలిటీల్లోనూ అందమైన పార్కులు నిర్మిస్తారు. జనావాసాలకు బాగా దూరంగా ఉండే డంపింగ్ యార్డుల భూముల్లో ట్రేడ్‌షోప్స్ ప్లాంట్లు నిర్మిస్తారు. వచ్చే ఏడాది ఆగస్టు 15 నాటికి డంపింగ్ యార్డుల్లో బయో మైనింగ్ పూర్తి చేయాలని పురపాలక శాఖ నిర్ణయించింది. ఆ తరువాత పార్కులు, ట్రేడ్‌షోప్స్ ప్లాంట్ల నిర్మాణాలు చేపడతారు.

ఉపయోగిస్తారు. వ్యర్థాల్లో మిగిలిన ఎండుకు పనికిరాని వాటిని భూమిలో పూడ్చిపెడతారు. ఆ విధంగా వ్యర్థాల తొలగించిన డంపింగ్ యార్డ్ ప్రాంతాల్లో మట్టిని పరీక్షించి ప్రమాదకరమైనవి ఏపీ లేవని నిర్ధారణక బయో మైనింగ్ ప్రక్రియ పూర్తి అవుతుంది.

ఆశ తోడుంటే.. శ్వాస వెన్నంటే..

తరలిరాద తనే పంశం..తన దరికి రాని వనాల కోసం..అశావహ దృక్పథాన్ని చాటేలా నిలబెన్నెల రానిన గీతం ఈ రెండు దృశ్యాలనూ చూస్తే ముమ్మాటికి నిజమనిపిస్తోంది కదూ..మన్యంలోని చింతారు, మారేడుమిల్లి రహదారిలోని అటవీప్రాంతంలో చెట్లన్నీ మూర్చనెలాఖరులో

చదువుల పునాది

మందుబిందకు మాదిపోయాయి. మోదువారిని ఈ చెట్లు అయినా తలపించలేదు. కళామహిమమైనా కుంగిపోలేదు. చినుకు రాక కోసం వేచి చూశాయి. ఇటీవల కురిసిన వర్షాలకు మళ్లీ చగురించాయి. ఎప్పటిలాగే పచ్చదనాన్ని పరుచుకున్నాయి. ఆమార్గాన వెళ్లేవారికి ఆవశ్యకమైన పంచుతున్నాయి. కష్టాల వెంటే మంచి రోజులుంటాయనే ఈ వృక్ష సందేశం ఇవ్వడం కరోనాలోజిలో కుమిలిపోతున్న వారికెందరో స్ఫూర్తిగా నిలుస్తుందనడం నిస్సందేహం.

-చింతారు

పటిష్టంగా 'చదువుల పునాది'

విద్యారంగంలో విప్లవాత్మక మార్పులకు నాంది పలుకుతున్న ప్రభుత్వం

- పేద విద్యార్థులకు చిన్నప్పటి నుంచే అందుబాటులోకి అత్యున్నత ప్రమాణాలతో కూడిన విద్య
- మూడంచెల విధానంతో సత్ప్రతిభలు సాధ్యమంటున్న నిపుణులు

సాక్షి, అమరావతి: విద్యారంగంలో ముఖ్యమంత్రి వైఎస్ జగన్మోహన్రెడ్డి చేపడుతున్న సంస్కరణలు అత్యున్నత ప్రమాణాలతో కూడిన విద్యను పేద కుటుంబాల్లోని విద్యార్థులందరికీ అందేలా మార్గం సుగమం చేస్తోంది. విద్యారంభం నుంచే ప్రతి విద్యార్థికి గట్టి పునాదులు వేసి విశిష్ట విశాసం పొందేలా శాస్త్రీయ దృక్పథంతో ముఖ్యమంత్రి అడుగులు వేస్తుండటంపై విద్యారంగ నిపుణులు హర్షం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. అయ్యి ఒడి, మన బడి నాడు-నెడు, జగన్‌న్న విద్యాశాసక, జగన్‌న్న గౌరవముద్ద వంటి పథకాల ద్వారా ప్రతి తల్లి తన బిడ్డలను పాఠశాలకు పంపేలా చేయడంతో పాటు విద్యార్థులకు చదువులపై ఆసక్తి పెరిగేలా ముఖ్యమంత్రి తొలి దశ చర్యలు చేపట్టారు. దీనివల్ల పాఠశాలల్లో చేరికలు గణనీయంగా పెరిగాయి. ముఖ్యంగా ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఒక్క ఏడాదిలోనే 6.5 లక్షల మంది పిల్లలు అదనంగా చేరడమే దీనికి తార్కాణం. ప్రైవేటు వలలో చిక్కుకుండా.. ప్రతి కిలోమీటర్లకు ప్రాథమిక, 3 కిలోమీటర్లకు యూపీ, 5 కిలోమీటర్లకు ఉన్నత పాఠశాల చొప్పున అందుబాటులో ఉంచినా ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో పిల్లల చేరికలు గతంలో అంతంతమాత్రమే ఉండేవి. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా సుమారు 72 లక్షల మంది పాఠశాల విద్యార్థులు ఉండగా.. వారిలో 37 లక్షల

మరిన్ని చర్యలకు శ్రీకారం

విద్యార్థులందరికీ చిన్నప్పటి నుంచే ఉన్నత ప్రమాణాలతో కూడిన విద్యను అందించేందుకు వీలుగా సీఎం వైఎస్ జగన్ శాఖగా మరిన్ని చర్యలకు శ్రీకారం చుడుతున్నారు. పిల్లల మానసిక, మేథోపరమైన ఎదుగుదలను అనుసరించి జ్ఞానాన్ని అందించేలా ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు. అందులో భాగంగా పాఠశాల విద్యారంగాన్ని మూడంచెలుగా పునర్వ్యవస్థీకరిస్తున్నారు. 3-6

పాఠశాలకు కాకుండా ప్రైవేటు స్కూళ్లకు తల్లిదండ్రులు పంపుతున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో వారు కోరుకునే రీతిలో నాణ్యమైన విద్యను ప్రభుత్వ పాఠశాలల ద్వారా అందించాలన్న ఉద్దేశంతో ఈ కొత్త విధానానికి ప్రభుత్వం శ్రీకారం చుడుతోంది.

మూడు విభాగాలుగా..

- పూర్వప్రాథమిక విద్యలో వైఎస్సార్ ప్రీ ప్రెమర్-1 (పీపీ-1) వైఎస్సార్ ప్రీ ప్రెమర్-2 (పీపీ-2) ఉంటాయి.
- పాఠశాల స్కూళ్లలో పీపీ-1 పీపీ-2, ప్రీప్రెమర్-1, క్లాస్-1, క్లాస్-2 ఉంటాయి. వీటిలో అంగన్వాడీ నిబంధన, విద్యా శాఖ నుంచి బీచర్ల ఉంటారు. ఇలాంటి స్కూళ్ల ఒక కిలోమీటర్ పరిధిలో ఉంటాయి. దీని ప్రకారం ఒకటో తరగతికి గతంలో ఐదేళ్లు అల్లతగా ఉండగా.. ఇప్పుడది ఆరేళ్లుగా ఉంటుంది. అంటే మూడేళ్ల పిల్లలు పీపీ-1, పీపీ-2, ప్రీప్రెమర్-1, 1వ తరగతి, 2వ తరగతిని పాఠశాల స్కూళ్లలో పూర్తి చేస్తారు.
- ప్రస్తుతం ఉన్న ప్రాథమిక పాఠశాలలకు సమీపంలోని అంగన్వాడీ కేంద్రాలను వాటికి అనుసంధానం చేస్తారు. ఇతర అంగన్వాడీ కేంద్రాలను అక్కడి పరిస్థితిని అనుసరించి ప్రీప్రెమర్-1, క్లాస్-1, క్లాస్-2 ఏర్పాటు చేయడం.. లేదంటే యధాతథంగా ఉండడం వంటి చర్యలు చేపడతారు.
- ప్రాథమిక పాఠశాలల్లోని 3, 4, 5 తరగతులను సమీపంలోని యూపీ, హైస్కూల్ విభాగాల్లోకి మార్చు చేస్తారు. అవకాశాల, అవసరాలను అనుసరించి యూపీ స్కూళ్లను హైస్కూళ్లుగా మార్చు చేయడం, హైస్కూళ్లలో ఇంటర్మీడియట్ తరగతుల ఏర్పాటు వంటి చర్యలు చేపడతారు. దీనివల్ల వనరులన్నీ ఒకేచోట అందుబాటులో ఉండే విద్యార్థులకు మరింత గణాత్మక విద్యను అందించడానికి వీలుంటుంది.

రాగి సాగుకు మేలు విత్తనాలు

- ఈ ఖరీఫ్‌లో 20 శాతం పెరగనున్న రాగి సాగు విస్తీర్ణం
- 7 నాణ్యమైన విత్తన రకాలను సూచించిన శాస్త్రవేత్తలు
- వీటితో ఎకరానికి 16 క్వింటాళ్ల దిగుబడి

సాక్షి, అమరావతి: చిరుధాన్యాల సాగునకు ప్రాధాన్యత పెరిగిన క్రమంలో రాష్ట్రంలో ప్రతి ఏటా రాగి పంట సాగు విస్తీర్ణం కూడా పెరుగుతోంది. గత ఏడాది కంటే ఈ ఏడాది ఖరీఫ్‌లో కనీసం 20 శాతం అధిక విస్తీర్ణంలో రాగి పంటను సాగు చేయించేలా వ్యవసాయ శాఖ ప్రణాళిక రూపకల్పన చేసింది. పౌష్టికాహారంలో ఎంతో ప్రాధాన్యత ఉన్న రాగిని రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా అన్ని జిల్లాలలో అంతో ఇంతో సాగు చేస్తున్నాడు. ప్రధానంగా ఉత్తరాంధ్ర, రాయలసీమ జిల్లాలలో వర్షా, దార పంటగా వేస్తున్నారు. గతేడాది ఖరీఫ్‌లో 65,067 ఎకరాలలో రాగి పంట సాగువ్వగా, ఈ ఏడాది ఖరీఫ్ లక్ష్యంగా 87,000 ఎకరాలను నిర్ణయించారు. ఏ పంటకై నా నాణ్యమైన విత్తనాలే కీలకం. మంచి విత్తనం వాడితే 30 నుంచి 40 శాతం వరకు ఆదనపు దిగుబడిని సాధించవచ్చు. ఈ నేపథ్యంలో చిరుధాన్యాల శాస్త్రవేత్తలు ఈ ఖరీఫ్‌లో రాగి సాగునకు అనువైన 7 విత్తన రకాలను రైతులకు సూచిస్తున్నారు. ఈ విత్తనాల సాగుతో ఎకరానికి 13 నుంచి 16 క్వింటాళ్ల మధ్య దిగుబడిని సాధించవచ్చని వెల్లడిస్తున్నారు. రైతులకు శాస్త్రవేత్తల సూచనలు..

- విత్తన శుద్ధి తప్పని సరిగా చేసుకోవాలి.
- కిలో విత్తనాలకు 2 గ్రాముల బొప్పన కార్బాండాజిమ్ మందును కలిపి విస్తరి.
- నారు నాటి పద్దతికై తే ఎకరానికి 3 కిలోలు, వెదజల్లే పద్దతికైతే ఎకరానికి 4 కిలోల విత్తనం సరిపోతుంది.

గతేడాది జిల్లాల వారీగా రాగి పంట సాగు వివరాలు ఇలా..

జిల్లా	సాగు విస్తీర్ణం (ఎకరాలలో)
శ్రీకాళం	573
విజయనగరం	3,492
విశాఖపట్నం	44,000
తూ.గో	584
ప్రకాశం	80
నెల్లూరు	157
చిత్తూరు	13,000
వైఎస్సార్	28
అనంతపురం	3153

((విశాఖ, విజయనగరం, చిత్తూరు, అనంతపురం జిల్లాల లోనే దాదాపు 80 శాతం సాగు విస్తీర్ణం ఉండగా, పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా, గంటాప, కర్నూలు జిల్లాలలో రాగులు పండించడం లేదు.))

శాస్త్రవేత్తలు సూచిస్తున్న మేలు రకం రాగి విత్తనాలివే..		
పేరు	పంట కాలం (రోజుల్లో)	గుణగణాలు
వశుక	105-110	బిట్టును, అగ్గి తెగులును తట్టుకుంటుంది.
శ్రీవైతన్య	110-115	పైరు ఎత్తుగా పెరుగుతుంది, పిలకలు బాగా వస్తాయి, అగ్గి తెగులును తట్టుకుంటుంది.
గోదావరి	120-125	పైరుకు పిలకలు ఎక్కువ.
తిరుమల	115-120	అగ్గి తెగులును తట్టుకుంటుంది, గడ్డి దిగుబడి ఎక్కువ.
వేగావతి	110-115	అగ్గి, పొద తెగులను తట్టుకుంటుంది, పైరు పడేయదు.
సువర్ణముఖ	105-110	మౌగాటి భూములకు అనుకూలం. అగ్గి, పాము పొద తెగులకు సౌకర్య.
ఇంద్రావతి	115-120	దిగుబడి ఎక్కువ, తెగుళ్ల బెడద తక్కువ.

వారులో దిగబడిన వాహనాన్ని నెడుతున్న ఎమ్మెల్యే శ్రీధర్బాబు

మహాముక్తారం: జయశంకర్ భూపాలపల్లి జిల్లాలోని మారుమూల ప్రాంతమైన సింగంపల్లి, కనుకునూర్ గ్రామాల్లో కరోనా బాధితులకు నిత్యావసర సరుకులు పంపిణీ చేయడానికి వెళ్తున్న ఓ వాహనం మంగళవారం వారులో దిగబడిపోయింది. ఆ సమయంలో అదే దారిలో మరో వాహనంలో వెళ్తున్న మంధని ఎమ్మెల్యే శ్రీధర్బాబు ఆ దృశ్యాన్ని చూసి ఆగిపోయారు. తన కార్యకర్తలతో కలిసి ఆయన వారులోకి దిగి వాహనం బయటకొచ్చేలా సహకరించారు.

పట్టర పట్టు.. నెట్టర నెట్టు ఐసా !

ఇవి కొయ్య కాళ్లు కాదు.. గడ్డి బెండ్లు

ఈ ఫోటో చూడగానే వరి కోశాక మిగిలిన కొయ్య కాళ్లు మారిరి కనిపిస్తున్నాయి కదూ..! కానీ, ఇవి గడ్డి మొక్కలకు సంబంధించి బెండు కర్రలు. పొడి పశువులకు పోషకాలను మెండుగా అందించే సూపర్ నేపియర్ గడ్డి పెంపకంపై రైతులు ఇటీవల ఆసక్తి చూపుతున్నారు. మొదట ఏపీకే పరిమితమైన ఈ రకం గడ్డి పెంపకం కరీంనగర్, సిద్దిపేట జిల్లాలకు విస్తరించగా.. ప్రస్తుతం జనగామ జిల్లా చిల్కూరు మండలం కృష్ణా జోగాడెం గ్రామానికి చెందిన రైతు సొదం రమేష్ కూడా నాటాడు. ఇది విత్తనంగా కాకుండా రూ.1కి ఒకటి చొప్పున జానెడు పొడవుతో దొరికే బెండుకర్రలు నాటాల్సి ఉంటుందని ఆయన తెలిపాడు. పోషకాలు ఎక్కువగా ఉండే ఈ గడ్డి.. పొడి పశువులకు వేయడం వల్ల మొక్కజొన్న చొప్పులా మెత్తగా ఉండటంతో ఇప్పుడు తింటాయని, పాల ఉత్పత్తి కూడా పెరుగుతోందని విల్లదించారు.

- చిల్కూరు (జనగామ)

తైపాక్షిక ఒప్పందం హుళక్కి! అదనంగా 4.48 లక్షల ఎకరాల్లో సాగు

- మళ్ళీ హెచ్ఆర్ఏకి చేరిన సీడ్ ఆర్గనైజర్ల వ్యవహారం
- పూర్తి వివరాలు ఇవ్వాలని కలెక్టర్‌కు ఆదేశాలు
- రెండేళ్ల క్రితం స్పందించిన గ్రీన్ ట్రైబ్యూనల్
- గతేడాది జాతీయ మానవహక్కుల కమిషన్ జోక్యం
- అమలుకు నోచుకోని ఒప్పందాలు
- నడిగడ్ల పోరాట సమితి ఫిర్యాదుతో మళ్ళీ కదలిక

గద్వాల అర్బన్: నడిగడ్లలో సీడ్ ఆర్గనైజర్ల అక్రమాల్ని మానవహక్కుల సంఘం మళ్ళీ జోక్యం చేసుకుంది. రెండేళ్ల క్రితం గ్రీన్ ట్రైబ్యూనల్ స్పందించగా.. గతేడాది జాతీయ మానవహక్కుల కమిషన్ జోక్యం చేసుకుంది. ఈ క్రమంలో జిల్లా అధికారులు తూతూమంత్రంగా రైతు సంఘాలు, సీడ్ ఆర్గనైజర్లు, రైతులతో సమావేశాలు నిర్వహించి చేతులెత్తే శారు. అయితే నడిగడ్ల రైతుల హక్కుల పోరాట సమితి ఇటీవల మళ్ళీ మానవహక్కుల సంఘాన్ని ఆశ్రయించగా.. ఇందుకు సంబంధించి గద్వాల కలెక్టర్ శృతిపర్యాయ ఈ నెల ఒకటో తేదీన నోటీసులు జారీ చేసింది. జిల్లాలో సీడ్ పత్తి సాగు, రైతు సంఘాలు, సీడ్ ఆర్గనైజర్లు, రైతులతో నిర్వహించిన సమావేశాల వివరాలతో కూడిన నివేదికను వచ్చే నెల 15 తేదీలోపు సమర్పించాలని సూచించింది. ఈ విషయం ఆలస్యంగా వెలుగులోకి వచ్చింది.

ఆగని దోపిడీ

సీడ్ విత్తనోత్పత్తికి నడిగడ్ల ప్రసిద్ధిగాంచింది. గుజరాత్ తరహా దక్షిణ భారతదేశంలో నాణ్యమైన సీడ్ పత్తిని పండించడంలో గద్వాల పెట్టింది పేరు. ఇక్కడ ఏటా సుమారు రూ.2 వేల కోట్ల లావాదేవీలు జరుగుతాయి. ఇందులో చాలామంది ఆర్గనైజర్లు తమకున్న రాజకీయ పలుకుబడితో ఎలాంటి పెట్టుబడులు లేకుండా కంపెనీలు, రైతులకు మధ్య వర్తిస్తూ పహిస్తూ అనతికాలంలోనే కోట్లకు పడగెత్తే రైతులను నిండా ముంచుకున్నారునే ఆరోపణలు వెల్లువెత్తగా.. పలు సంఘాలు ఆందోళనలు చేపట్టాయి. సీడ్ ఆర్గనైజర్ల అక్రమాలను తెలపికి తీసుకోవాలని, సీడ్ కంపెనీలు ఎలాంటి మధ్యవర్తిత్వం లేకుండా నేరుగా రైతులతో చట్టబద్ధమైన ఒప్పందం చేసుకోవాలని, నిర్దిష్టమైన విత్తన ధర ప్రకటించాలని, పెయిల్ ఆయన విత్తనాలను అధికారుల సమక్షంలోనే తిరిగి రైతులకు ఇవ్వాలని తదితర డిమాండ్లతో దశాబ్దాలుగా ఇక్కడి రైతులు, రైతు సంఘాలు పోరాటం చేస్తున్నారు. ఈ క్రమంలో నూతన జిల్లా ఏర్పాటు తర్వాత రైతులు, ఆర్గనైజర్లు, కంపెనీలు, రైతు సంఘాలతో కలెక్టర్లు, ఎస్సీలు సమావేశాలు నిర్వహించారు. రెండేళ్లపాటు కలెక్టర్‌గా శాంక ఉన్నప్పుడు పలు మార్లు సమావేశాలు జరిగాయి. 2020 నుంచి ఒప్పందం చేసుకుంటామని కంపెనీలు, ఆర్గనైజర్లు సమావేశంలో ఒప్పుకున్నారు. కానీ.. ఆ సంవత్సరం కూడా ఆర్గనైజర్ల దోపిడీ నిర్విరామంగా కొనసాగింది.

గతేడాది రైతు సంఘాలు, కంపెనీ ప్రతినిధులు, సీడ్ ఆర్గనైజర్లతో సమావేశం నిర్వహిస్తున్న అడిషనల్ కలెక్టర్ శ్రీనివాసరెడ్డి (ఫైల్)

స్పందించకపోవడంతో మళ్ళీ ఫిర్యాదు రైతులు, రైతు సంఘాలు, వ్యవసాయ శాఖ అధికారులతో త్రిపక్షిక ఒప్పందం చేసుకుంటామని ఆర్గనైజర్లు, కంపెనీల ప్రతినిధులు హామీ ఇవ్వగా.. మినిట్స్ బుక్‌లో కూడా పొందుపరచారు. కానీ ఏడాది గడిచినా అమలుకు నోచుకోలేదు. ఈ క్రమంలో నడిగడ్ల రైతుల హక్కుల పోరాట సమితి వదిలివేళ్ల క్రితం ఎంట్రీగా అమలు చేయాలని కోరుతూ మళ్ళీ హెచ్ఆర్ఏని ఆశ్రయించింది. దీంతో గతేడాది మేలో నిర్వహించిన సమావేశంలో ఒప్పుకున్న అంశాలు ఎందుకు అమలు చేయడం లేదని.. దీనికి సంబంధించి వచ్చేనెల 15వ తేదీ లోగా సమగ్ర నివేదికతో కూడిన వివరణ ఇవ్వాలని కలెక్టర్ శృతిపర్యాయ మానవహక్కుల కమిషన్ నోటీసులు జారీ చేసినట్లు తెలిసింది.

ఒప్పందం అమలు చేయాలి

రైతుల భాగస్వామ్యంతో నడిగడ్లలో విత్తనోత్పత్తి సాగు చేయాలని దశాబ్దాలుగా పోరాటాలు కొనసాగుతున్నాయి. ఇదే క్రమంలో జిల్లా కలెక్టర్ల సమక్షంలో జరిగిన ఒప్పందాలకు చట్టబద్ధత కల్పించి ఈ ఏడాది నుంచి అమలు చేయాలని హెచ్ఆర్ఏని ఆశ్రయించాం. అక్రమ డబ్బు సంపాదనకు అడ్డకట్ట పడుతుందని కంపెనీలు, ఆర్గనైజర్లు ఒప్పుకోవడం లేదు. చట్టబద్ధ ఒప్పందం కొనసాగితే రైతులకు మేలుతో పాటు నకీలీ విత్తనాల వ్యాపారానికి పూర్తిగా అడ్డకట్ట పడుతోంది.

- రంజితకూమార్, నడిగడ్ల రైతుల హక్కుల పోరాట సమితి అధ్యక్షుడు, గద్వాల

కోరుతూ మళ్ళీ హెచ్ఆర్ఏని ఆశ్రయించింది. దీంతో గతేడాది మేలో నిర్వహించిన సమావేశంలో ఒప్పుకున్న అంశాలు ఎందుకు అమలు చేయడం లేదని.. దీనికి సంబంధించి వచ్చేనెల 15వ తేదీ లోగా సమగ్ర నివేదికతో కూడిన వివరణ ఇవ్వాలని కలెక్టర్ శృతిపర్యాయ మానవహక్కుల కమిషన్ నోటీసులు జారీ చేసినట్లు తెలిసింది.

ఒప్పందం అమలు ఏదీ?

జోగుశాంబ గద్వాల జిల్లాలో సీడ్ కంపెనీలు, ఆర్గనైజర్లు రైతులను నిలుపునా దోపిడీ చేస్తున్నారని, నకీలీ విత్తనాలతో రైతులను అప్పులపాలు చేస్తున్నారని, జోక్యం చేసుకోవాలని నడిగడ్ల రైతుల హక్కుల పోరాట సమితి జిల్లా కలెక్టర్ రంజితకూమార్ గత ఏడాది మానవహక్కుల సంఘాన్ని ఆశ్రయించారు. స్పందించిన హెచ్ఆర్ఏ వెంటనే పూర్తిస్థాయిలో నివేదిక ఇవ్వాలని జిల్లా అధికార యంత్రాంగాన్ని కోరింది. 2020 మేలో సీడ్ పత్తి కంపెనీల ప్రతినిధులు, ఆర్గనైజర్లు, వ్యవసాయశాఖ అధికారులు, నడిగడ్ల రైతు హక్కుల పోరాట సమితి ప్రతినిధులతో అప్పటి అడిషనల్ కలెక్టర్ శ్రీనివాసరెడ్డి ఆధ్వర్యంలో ప్రత్యేక సమావేశం నిర్వహించారు. ఇందులో త్రిపక్షిక ఒప్పందం చేసుకుంటామని కంపెనీ ప్రతినిధులు, ఆర్గనైజర్లు హామీ ఇచ్చారు.

ఇన్‌కాయ్స్ తోడ్పాటుతో పలు వర్గాలకు ప్రయోజనం

ఇన్‌కాయ్స్ డైరెక్టర్ శ్రీనివాసకుమార్

సాక్షి, హైదరాబాద్: సునామీ, తుపాను ఉప్పెనల గురించి ముందస్తు హెచ్చరికలకోసం పాటు సముద్ర సమాచార సర్వీసుల ద్వారా కామం అందిస్తున్న వివరాలతో వివిధ వర్గాలకు సామాజిక-ఆర్థిక ప్రయోజనాలు పెద్దపెత్తన అందుతున్నట్లు ఇండియన్ నేషనల్ సెంటర్ ఫర్ ఓషియన్ ఇన్‌ఫర్మేషన్ సర్వీసు (ఇన్‌కాయ్స్) డైరెక్టర్ శ్రీనివాసకుమార్ తుమ్మల పేర్కొన్నారు. తీరప్రాంత వర్గాలు, ప్రజాసేవ జీవితాలు, జీవనోపాధిని మరింతగా తీర్చిదిద్దడానికి దోహదపడుతున్నట్లు తెలిపారు. మంగళవారం ఇన్‌కాయ్స్ ఆధ్వర్యంలో ప్రపంచ సముద్ర దినోత్సవాన్ని (వరల్డ్ ఓషియన్ డే) సందర్భంగా ఏర్పాటు చేసిన వెబినార్‌లో ఆయన ప్రసంగించారు. ఈ ఏడాది ప్రపంచ సముద్ర దినోత్సవాన్ని 'సముద్రం: జీవితం, జీవనోపాధి' చర్చానియంతో (థీమ్)గా నిర్వహించిన విషయం తెలిసిందే. ఈ వెబినార్‌లో ప్రపంచ ప్రసిద్ధ పీజికల్ ఓషియన్‌గ్రాఫర్ సతీశ్ పెటేయే, తదితరులు పాల్గొన్నారు. ఎర్రీ కెరీర్ ఓషియన్ ప్రొఫెషనల్స్ గ్రూప్ నకు చెందిన సునంత నారాయణ్ రూపొందించిన వీడియోను ఈ సందర్భంగా ప్రదర్శించారు.

'సంక్షేమ' ఉద్యోగులకు వ్యాక్సినేషన్

సాక్షి, హైదరాబాద్: దామోదరం సంజీవయ్య సంక్షేమ భవనంలో ఉన్న వివిధ సంక్షేమ శాఖల ఉద్యోగులకు కోవిడ్-19 బీకాల్ పంపిణీ పూర్తయింది. డీఎస్ఎస్ భవనంలో ఉన్న వెంకటేశ్వర తరగతుల సంక్షేమశాఖ, సాంఘిక సంక్షేమశాఖ, గిరిజన సంక్షేమ శాఖ రాష్ట్ర కార్యాలయాల్లో ఉన్న 500 మంది ఉద్యోగులకు మొదటి డోసు వ్యాక్సినేషన్ అందించారు. వీరికి వ్యాక్సినేషన్ ఇవ్వాలని గిరిజన సంక్షేమశాఖ కమిషనర్ క్రీష్ణా జెడ్ చౌగూడ హైదరాబాద్ కలెక్టర్‌కు లేఖ రాయగా.. దీనిపై స్పందించి వ్యాక్సినేషన్ డ్రైవ్ నిర్వహించారు. ఈ డ్రైవ్‌ను గిరిజన సంక్షేమశాఖ అదనపు సంచాలకుడు వి.సర్వేంద్రరెడ్డి పర్యవేక్షించారు.

కేజీబీఎల్లో వేతన వెతలు

- పే రోల్ ఖరారు కాక అవస్థలు
- ఏడాదిన్నరగా జీతాలు లేక తీవ్ర ఇబ్బందులు
- రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 86 మంది పీజీసీఆర్టీలు
- కరోనా ప్రభావంతో అప్పులు చేస్తున్న మహిళా ఉద్యోగులు

సాక్షి, మంచిర్యాల

కర్నూర్ గాంధీ విద్యాలయాల్లో కాంట్రాక్టు పద్ధతిలో విధులు నిర్వహిస్తున్న ఉద్యోగులకు జీతాలు సకాలంలో అందక తీవ్ర ఇబ్బందులు పడుతున్నాయి. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 86 మంది మహిళా ఉద్యోగులకు 15 నెలలుగా వేతనాలు అందడం లేదు. కేజీబీఎల్ పట్టణ శివారు ప్రాంతాల్లో ఉన్నారు. దీంతో అదే గ్రామ పరిధిలో ఇల్లు అద్దెకు తీసుకుని మహిళా ఉద్యోగ బాధ్యతలు నిర్వహిస్తున్నారు. కరోనా సంక్షోభ సమయంలోనూ వేతనాలు రాక పోవడంతో ఇంటి అద్దెలు కట్టలేని స్థితిలో ఉన్నారు. రాష్ట్రంలో ఉమ్మడి జిల్లాల్లో పని చేస్తున్న పీజీసీఆర్టీలు, సీఆర్టీలు, ఎస్సీలు, ఇతర ఉద్యోగులకు విద్యాశాఖ నుంచి ఇప్పటి వరకు పే రోల్ చేయలేదు. తమ సమస్యలను పరిష్కరించాలని రాష్ట్ర మంత్రులను, విద్యాశాఖ అధికారులకు మొర పెట్టుతున్నారు. బాధిత ఉద్యోగులు నేరుగా హైదరాబాద్ వెళ్లి వేతనాలు చెల్లించాలని వేడుకుంటున్నారు. అధికారులు మాత్రం రెపోమాపో అంటూ కాలయాపన చేస్తున్నారని ఉద్యోగులు ఆవేదన వ్యక్తం చేస్తున్నారు.

ఎంపికైనప్పటి నుంచి జీతాలేదీ..

రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా కేజీబీఎల్ ఖాళీగా ఉన్న డోడవ సిబ్బంది భర్తీ కోసం ఆశ్చర్య రాక పరీక్షతో

తమకు న్యాయం చేయాలంటూ స్వీకర పోచారం శ్రీనివాసరెడ్డిని తలసిన కేజీబీఎల్ సిఆర్టీలు (ఫైల్)

కాక్లరిగేలా తిరుగుతున్నా..

విదతల వారీగా నియామకాలు చేపట్టింది. ఈ క్రమంలో 2019లో రెండోసారి కొనెలింగ్ నిర్వహించి ఎంపికైన మహిళలకు కాంట్రాక్ట్ ప్రాతిపదికన నియమించింది. అయితే ఉమ్మడి జిల్లాల్లో ఎంపికైన వారిలో కొందరికి ఆర్డర్లు ఇచ్చి, అధికారులు వారికి పే రోల్ చేయడం విస్మరించారు. దీంతో 15 నెలలుగా వేతనాలు లేకుండా అయినా కేజీబీఎల్ విద్యాలయాల్లో విధులు నిర్వహిస్తున్నారు. ఇందులో మొదట్ జిల్లాలో తొమ్మిది మంది, కామారెడ్డి జిల్లాలో ఐదుగురు, ఉమ్మడి కరీంనగర్ జిల్లాలో ఐదుగురు, ఉమ్మడి ఖమ్మం జిల్లా ఏజెన్సీ ప్రాంతాలకు చెందిన 67 మందికి పే రోల్ కాక తీవ్ర ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ఇందులో మొదట్ జిల్లా ఉద్యోగులకు 15 నెలలు, కరీంనగర్ జిల్లా ఉద్యోగులకు 10 నెలలు, కామారెడ్డి జిల్లా ఉద్యోగులకు 12 నెలలు, ఖమ్మం జిల్లా ఉద్యోగులకు 8 నెలలుగా వేతనాలు రావడం లేదు.

జిల్లాల వారీగా సాగు విస్తీర్ణం అంచనాలను విడుదల చేసిన వ్యవసాయ శాఖ		
సాక్షి, హైదరాబాద్: రాష్ట్రంలో కొత్తగా పలు ప్రాజెక్టులు పూర్తవడం, చెరువులు, కుంటల్లోను పూర్తిస్థాయిలో నింపాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన నేపథ్యంలో ఈ వానాకాలంలో సీజన్లో గతేడాదితో పోలిస్తే అదనంగా 4.48 లక్షల ఎకరాల్లో సాగు విస్తీర్ణం పెరగనున్నట్లు రాష్ట్ర వ్యవసాయ శాఖ అంచనా వేసింది. జిల్లాల వారీగా సాగు విస్తీర్ణం అంచనాలను మంగళవారం వ్యవసాయ శాఖ విడుదల చేసింది.		
జిల్లాల వారీగా సాగు చేస్తున్న విస్తీర్ణం ఇలా (ఎకరాల్లో)		
జిల్లా	2020	2021
రంగారెడ్డి	4,71,795	5,24,333
మేడ్చల్	22,292	23,173
వికారాబాద్	5,97,208	5,97,305
నిజామాబాద్	4,92,159	5,07,800
కామారెడ్డి	4,90,727	4,98,193
మెదక్	3,13,419	3,29,060
సంగారెడ్డి	7,41,333	7,42,433
సిద్దిపేట	5,33,163	5,40,766
మహబూబ్‌నగర్	3,55,389	3,59,433
నాగర్‌కర్నూల్	6,13,954	6,84,820
వనపర్తి	2,57,535	2,60,356
జోగుళాంబ గద్వాల	3,65,666	3,72,398
నారాయణపేట	4,34,229	4,41,715
నల్లగొండ	11,54,994	12,17,833
సూర్యాపేట	5,91,743	6,02,734
యాదాద్రి	4,38,322	4,43,089
వరంగల్ (రూరల్)	3,53,604	3,77,098
వరంగల్ (అర్బన్)	1,87,098	1,92,087
జయశంకర్ భూపాలపల్లి	2,31,641	2,51,880
జనగాం	3,65,714	3,73,301
మహబూబాబాద్	3,64,196	3,87,711
ములుగు	1,43,076	1,48,929
ఖమ్మం	5,89,060	5,96,149
భద్రాద్రి కొత్తగూడెం	4,22,948	4,61,850
కరీంనగర్	3,44,876	3,57,670
జగిత్యాల	3,66,800	3,68,424
పెద్దపల్లి	2,83,651	2,89,004
రాజన్న సీనిరిల్ల	2,60,565	2,81,098
ఆదిలాబాద్	5,72,279	5,76,502
మంచిర్యాల	3,62,556	3,62,593
నిర్మల్	3,94,376	3,94,694
కొమురంభం ఆసిఫాబాద్	4,47,108	4,48,018
మొత్తం	1,35,63,492	1,40,12,447

